

Методи:

Правотворчої діяльності держави — це засоби, прийоми і способи підготовки, прийняття і оприлюднення законів та інших нормативно-правових актів, що забезпечують здійснення державних функцій.

Виконавчо-розпорядчої — це засоби, прийоми і способи здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності у сфері реалізації функцій держави.

Правоохоронної — засоби, прийоми і способи правоохоронної діяльності відповідних державних органів.

Організаційної — засоби, прийоми і способи здійснення організаційного виду діяльності із забезпечення реалізації державних функцій.

До них відносять:

- а) програмування;
- б) прогнозування;
- в) дослідження;
- г) здійснення оперативного аналізу та ін.

Наприклад, методи при здійсненні охоронної функції мають дещо особливий характер, як то переконання шляхом правового виховання населення, проведення різних попереджувальних заходів, агітації; заохочення шляхом пропаганди досвіду й надання різних пільг та нагород особам, колективам, які самі не допускають правопорушень і беруть активну участь у боротьбі з ними; метод примусу має на увазі застосування до суб'єктів, що скоїли правопорушення заходів покарання, перевиховання тощо.

Отже, здійснення відповідного напряму державної діяльності вимагає поєднання форми та методу функції держави.

Висновки. Функції держави багатогранні, їх формування проходить в процесі становлення та розвитку держави. В різні історичні періоди пріоритетне значення набувають ті чи інші завдання та цілі держави, а відповідно, й різні її функції. На одних етапах центр уваги переноситься на сферу економіки, тому в діяльності держави головне місце займає економічна функція, на інших - в область політики, звідси - підвищена увага до ролі державної влади тощо. Зникають одні функції, виникають інші. Тому, класифікація функцій не є кінцевою для Української держави.

Отже, беручи до уваги вищенаведене, можна твердо сказати, що така тема як “функції держави” буде актуальною й через декілька десятків років, поки існує такий інститут як держава.

Список використаних джерел:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.
2. “Держава і право”, С.С.Алексєєв, – М.1996.
3. “Загальна теорія держави і права”, за редакцією академіка АПрН України В.В. Копейчикова, Київ, “Юрінком”, 1997.
4. “Основи держави і права”, В.О. Котюк, Київ, “Вентурі”, 1998.

УДК 614.2:504.5](477.44)

Неживенко Валерій Дмитрович,

*студент спеціальності «Публічне управління та адміністрування»,
ступеня вищої освіти «Магістр» КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Мудрак Олександр Васильович,

*доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології, природничих та
математичних наук КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”*

ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ СЛУЖБОЮ КРОВІ В СУЧАСНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ УМОВАХ СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ

У статті висвітлено динаміку розвитку служби крові в межах Східного Поділля, обґрунтовано проблему донорства крові в сучасних екологічних умовах регіону. Розкрито перспективу управління службою крові регіону, враховуючи стратегію розвитку національної системи служби крові

Ключові слова: донорство крові, здоров'я, екологічний стан, безпечна кров, управління і розвиток служби крові

The article highlights the dynamics and the problem of blood donation. It is told about the affect of the environmental issues of the Eastern Podillia on the blood quality and safety. The perspective and strategy for the development of the national blood system are also revealed.

Key words: blood donation, health, environment, safe blood, management perspectives and blood service development

Постанова проблеми. Донорство крові є ключовим для системи охорони здоров'я та важливим аспектом суспільного здоров'я для самої держави. Це сприяє рятуванню багатьох хворих щороку, як в планових, так і в екстрених ситуаціях. Воно дозволяє виконувати все більш складні медичні й хірургічні втручання та суттєво покращує тривалість і якість життя пацієнтів із різними гострими й хронічними захворюваннями. Кров та її продукти є унікальним і дорогоцінним національним ресурсом. Проте, на сьогоднішній день у більшості медичних закладів спостерігається дефіцит якісної і безпечної крові. А як відомо, наявність крові з належною безпекою та якістю є важливою засадою ефективного функціонування лікувального закладу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляд питання про динаміку розвитку служби крові в межах Східного Поділля, обґрунтування проблеми донорства крові та перспективи управління службою крові висвітлено в працях таких авторів, як: О. Бердник [1], О. Добрянська, О. Рудницька, М. Гребняк [2], В. Таранов, Р. Федорченко, П. Перехрестенко, Л. Назарчук, А. Тимченко [4]. Ефективну систему управління в структурі екологічної політики як пріоритетної складової стратегії сталого розвитку Вінницької області подано в праці О. і Г. Мудрак [3]. Також проаналізовані офіційні документи Закон України “Про донорство крові” та Розпорядження КМУ “Про схвалення Стратегії розвитку системи крові” [5-6].

Мета статті – проаналізувати стан донорства крові в Україні, а саме у Східному Поділлі в порівнянні з розвиненими країнами світу. Розкрити перспективи управління службою крові в сучасних екологічних умовах.

Методи дослідження. В процесі дослідження використовували такі методи – комплексні, аналітичні, діагностичні, статистичні, математичні, ретроспективного і порівняльного аналізу, лабораторні, моніторингу. Дослідження проведене згідно даних Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) і Ради Європи, аналітичних і статистичних даних ВОЦСК за 2015 – 2017 роки по Вінницькій області та визначено динаміку за 2000 – 2019 роки при проведенні заготівлі крові в виїзних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Закону України “Про донорство крові та її компонентів” кров детально перевіряється у лабораторії: визначається вміст гемоглобіну та гематокрит, група крові за системою АВ0, тестується на інфекції, що передаються через кров, а також проводиться біохімічний і загальний аналізи крові. Якщо проти показів не виявлено, кров після обстеження придатна до переливання. Така кров є якісною і безпечною [5].

Якість крові та її компонентів значно залежить від внутрішніх (спосіб життя донора, шкідливі звички та незбалансоване харчування) та зовнішніх чинників (соціально-економічних і екологічних умов проживання пацієнта).

Розглянемо екологічний вплив на якість крові та її компонентів. З кожним роком екологічні умови стану навколишнього природного середовища України погіршуються. Згідно даних ВООЗ забруднення оточуючого людину середовища є однією з найголовніших причин смертності у світі. Через незадовільний екологічний стан довкілля відбувається виникнення понад 100 захворювань, що призводить до 12 млн. смертей на планеті щороку. Техногенна діяльність людини провокує негативні зміни в оточуючому середовищі. Так, щороку в Україні в атмосферне повітря потрапляє понад 17 млн. тон шкідливих речовин. Найбільше викидів спостерігається з великих галузевих підприємств, теплових електростанцій, автомобілів з карбюраторними і дизельними двигунами. За даними Міністерства енергетики та захисту довкілля України, у 2018 році тільки з Ладжинської ТЕС в атмосферу потрапило 72,3 тис. тон забруднюючих речовин [3].

Забруднення вод комунальними, господарськими, промисловими та сільськогосподарськими стоками теж негативно відображається на здоров'ї донорів, а відповідно і на якості їх крові. Прикладом незадовільного стану води є акваторія річки Південний Буг, у районі Сабарівської ГЕС. Очисні споруди ГЕС погано функціонують, а міські каналізаційні стоки утворюють на поверхні річки шар з нечистот та інших відходів в окремих місцях завтовшки 0,5 м. Таким чином, незадовільний екологічний стан певних районів Східного Поділля зумовлює зменшення кількості здорових донорів крові. Відомо, що компоненти крові мають обмежений

термін зберігання, а тому їх необхідно постійно поновлювати. За рекомендаціями ВООЗ потрібно заготовляти 12-15 мл крові на одного жителя. Для дотримання принципу самозабезпечення країни компонентами та препаратами крові Рада Європи рекомендує 40-50 донацій на 1000 населення. В Україні він становить 14,9; в Європі – 25-27; у США і Канаді – 35-40. Кількість донацій у Вінницькій області в 2015-2017 роках наведена у графіку (рис. 1) [4]. Та динаміка кількості донорів при роботі в виїзних умовах по місту Вінниці та районах регіону за період з 2000 по 2019 роки (рис. 2).

Рисунок 1. Кількість донацій у Вінницькій області

Рисунок 2. Динаміка донацій при заготівлі крові в виїзних умовах

Безумовним підґрунтям подолання кризових явищ у здоров'ї населення України є покращення екологічних умов середовища, однак розробка та впровадження відповідних заходів, як відомо, займе не один рік. При цьому потреби в крові невідмінно зростають, а кількість здорових донорів падає. Виходячи з цього запроваджено реформування служби крові. Наразі головною перспективою розвитку служби крові є те, що пацієнти зможуть розраховувати на своєчасний доступ до якісних, безпечних і у достатній кількості компонентів донорської крові. В 2016 році для того щоб покращити ситуацію та змінити нинішній стан системи крові Україна разом з ЄС здійснили наміри щодо її реформування та розвитку. Головною вимогою Угоди є доступність, безпечність і якість крові та її компонентів.

КМУ своїм розпорядженням від 20.02.2019 року схвалив "Стратегію розвитку національної системи крові на період до 2022 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації" [6].

До теперішнього часу майже при кожній лікарні виконують свої функції відділення трансфузіології по заготівлі крові. Кров заготовляється, відвозиться в центр для тестування, зберігається та переливається хворим.

На сьогодні всі станції переливання крові здійснили реорганізацію шляхом перетворення на комунальні некомерційні підприємства ЦСК і надаватимуть послуги закладам охорони здоров'я по забезпеченню їх необхідними компонентами крові. Національна служба здоров'я України покриватиме вартість медичної послуги. Тобто фінансуватиме ЗОЗ, які уклали договори з нею та компенсуватиме вартість компонентів.

Лікарні, в свою чергу, повинні будуть сплачувати цю вартість ЦСК. Пацієнти зможуть отримувати компоненти крові безоплатно в усіх закладах, де лікуватимуться. Лікарні не зможуть більше заготовляти кров чи виготовляти її компоненти. Основним їхнім завданням буде ефективно використання в процесі лікування компонентів.

При ЗОЗ будуть створені структурні одиниці для надання трансфузійної допомоги – лікарняні банки крові, де забезпечуватимуться належні умови зберігання компонентів крові, а в самих закладах організовуватимуть ефективне управління їх запасами і вчасне надання допомоги пацієнтам.

Важливою стане підтримка органів місцевої влади в інформуванні та частковому фінансуванні закладів. Запровадження національного реєстру та технічного оснащення центрів крові та лікарняних банків.

Центр громадського здоров'я буде здійснювати координацію всієї системи, НСЗУ сплачуватиме медичні послуги до яких буде входити й вартість компонентів крові.

В регіонах буде створено мережу закладів (центрів крові), які будуть заготовляти, переробляти, тестувати, зберігати, розподіляти та реалізовувати донорську кров.

Слід зазначити, що система крові не виконувала і не буде виконувати лікувальну функцію, а найкраща трансфузія та, яка не відбулася [6].

Висновки. Отже, донорство крові Східно-Подільського регіону переживає значний спад, оскільки незадовільна екологічна ситуація негативно впливає на здоров'я донорів. Через брак якісної крові страждає велика кількість пацієнтів, так як вони не мають доступу до безпечної трансфузійної допомоги. Вирішити цю проблему допоможе розвиток національної системи крові, основною метою якої є рівноправне задоволення потреб пацієнтів в найбільш якійсній і безпечній крові та її компонентах.

Перспективні напрями дослідження. Перспективними напрямками досліджень є стратегія розвитку системи крові на державному рівні, що передбачає централізоване управління, фінансування, впровадження сучасних технологій заготівлі, тестування, зберігання, розподілу, впровадження СУЯ та дасть можливість забезпечення населення якісними та безпечними компонентами донорської крові.

Список використаних джерел:

1. Бердник О.В. Здоров'я населення як критеріальна характеристика його якості / Бердник О.В., Добрянська О.В., Рудницька О.П. // Довкілля та здоров'я. – 2018. - №1. – С. 32-28.
2. Гребняк М.П. Сучасна динаміка здоров'я населення України у глобальному вимірі / Гребняк М.П., Таранов В.В., Федорченко Р.А. // Довкілля та здоров'я. – 2018. - №3. – С. 15-21.
3. Мудрак О.В. Екологічна політика як пріоритетна складова стратегії збалансованого розвитку Вінницької області: Навчально-методичний посібник / О.В. Мудрак, Г.В. Мудрак. – Вінниця, ФОП Корзун В., 2017. – 69 с.
4. Перехрестенко П.М. Діяльність закладів служби крові в Україні у 2015 році.: [довідник] / П.М. Перехрестенко, Л.В. Назарчук, А.С. Тимченко – К: ТОВ «ЛЕДУМ», 2016. – 72 с.
5. Порядок медичного обстеження донорів крові та (або) її компонентів[Електронний ресурс]: / Верховна Рада України. – 2005. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0896-05>
6. Стратегія розвитку національної системи крові на період до 2022 року[Електронний ресурс]: / Верховна Рада України. – 2019. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/120-2019-%D1%80>

УДК 35.077.

Ожарівська Наталія Олександрівна,

*вчитель інформатики загальноосвітньої школи I-III ступенів села Павлівка,
Калинівського району, Вінницької області, спеціаліст I категорії,
студентка спеціальності «Публічне управління та адміністрування»,
ступеня вищої освіти «Магістр» КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

ЕЛЕКТРОННИЙ ЦИФРОВИЙ ПІДПИС В УПРАВЛІННІ ОСВІТОЮ

Статтю присвячено можливостям використання електронного цифрового підпису в електронних документах органів державної влади.

Ключові слова: електронний цифровий підпис; електронний документ; органи державної влади; центр сертифікації ключів; ідентифікація особистості; ключі. Означено напрями впровадження альтернативних засобів ідентифікації особистості під час підписання електронних документів. Проаналізовано переваги та недоліки використання цифрового підпису.

The article is devoted to the possibilities of using electronic digital signature in electronic documents of public authorities.